

V sobotu 3. listopadu 2018 se v Praze konala již 44. pražská teoreticko-politická konference s mezinárodní účastí na téma: **K problematice teorie, programu, strategie a taktiky v komunistickém hnutí.**

Někteří z čtenářů Dialogu byli na konferenci účastní a téměř tisícovka sympatizantů Dialogu si objednala z této konference Sborník vystoupení. Celkem na konferenci vystoupilo 36 účastníků z toho 14 ze zahraničí.

Cílem konference bylo přispět k využití přednesených zkušeností a podnětů pro další cílevědomý postup při naplňování smyslu existence a činnosti komunistického hnutí.

V zahajovacím slovu předseda hlavní pořadatelské organizace Viktor Pázler nad otázkou „Co dál?“ připomněl, že naše hnutí, ale i celá levice neprožívá v současnosti příliš dobré období, a proto cítíme potřebu se společně poradit co dělat dál v našem komunistickém hnutí. Říci si, jak a čím zdůvodnit platnost našeho cíle očima dnešního stadia vývoje kapitalismu. Posoudit, která jsou to dnes ta klíčová témata marxistické teorie a co jim dlužíme nejvíce.

Úvodní referát k tématu konference přednesl Josef Skála. Stálo by za to jej i po tolika letech znovu vydat v Dialogu a s odstupem času okomentovat. Připomněl, že na různých ustláno nemáme. Už roky nastolujeme otázky, znějící leckomu nepřijemně. Stíhá je nepřízeň i prohibice. A nás, kdo je klademe – nadávky do senilních mozků, jimž prý ujel vlak. Je to hloupá demagogie.

Do centra politiky posouvá vůli po hluboké změně – a tedy i otázku skutečných alternativ. Ze šance, kterou to nabízí, však profitují politické novotvary. Za to důvěra v naši politiku je nejslabší od roku 1921. Ztrácíme u všech generací – včetně té, co bývala naší oporou.

Příčinou není „stalinismus“ – ani jiný bubák, na něž to svádí politická bezradnost. Parketou komunistické strany je radikální opozice. Punc radikální síly však ztrácíme už roky. A teď už nás jen málokdo vnímá i jako opozici. To ovšem přitáhne jenom ty, kdo si té změny ještě nestačili všimnout. To proto ta kaskáda volebních debaklů – a riziko, že přijdeme i o parlamentní status.

„Katastrojka“ nás podrazila pod hesly „jednoty a semknutosti“. Z pilíře našeho hnutí si upletla bič na komunisty, kteří ten švindl prohlédli a postavili se na odpor. A právě to se už nesmí opakovat! Právě to nás sem přivedlo i dnes. Komunisty všech generací, z nichž drtivou většinu politika neživí – a s klidem želvy se bez toho obejdou i nadále. Komunisty, co nosí kůži na trh, protože jim to velí svědomí – a nedopustí, aby se hnutí, za něž ti nejlepší cedili krev, propadlo do politické nicoty. Komunisty s přesně opačnou vůlí a cíli, než jaké jim připisují zmijí jazyky.“

To jsme jen připomněli atmosféru uvedené konference.

To, na co jsem ale chtěli upozornit, je vystoupení představiatele ukrajinské komunistické strany Vladimíra Aleksije pod názvem „Komunisté na Ukrajině se nevzdávají!“ Připomínáme, že to bylo před šesti lety, kdy mimo jiné pronesl:

„Rok 2018 je v životě Komunistické strany Ukrajiny významný. 12. června se v Kyjevě uskutečnilo slavnostní zasedání, věnované stému výročí založení strany a pětadvacátému výročí jejího obrození po protiústavním zákazu v srpnu 1991.

Na zasedání se zúčastnily delegace komunistů ze všech oblastí Ukrajiny, veteráni strany, zástupci zahraničních bratrských komunistických stran i europoslanci.

Ve svých vystoupeních řečníci připomněli, jaký obrovský význam mají zkušenosti předchůdců – bolševiků; vynikající úspěchy mnohonárodnostního sovětského lidu při budování socialismu; mezinárodní solidarita a podpora proti fašistické hrozbě. Jsme upřímně vděční za mezinárodní podporu v našem boji.

Chci poznamenat, že Komunistická strana Ukrajiny vybudovala jasný systém spolupráce nejen v rámci komunistického a dělnického hnutí, ale i s levicovými uskupeními.

Jedním ze směrů je tzv. marseillský formát zasedání, který používá evropská levice pod vedením Gregora Gysiho pro diskusi o tom, co se děje v Evropě. I my se na něm aktivně zúčastňujeme a jsme zařazeni do pracovní skupiny, která může vyjádřit názor co je životně důležité a o čem se má diskutovat a jednat.

Také v parlamentním shromáždění Rady Evropy, jehož čestným členem je i náš předseda strany Petr Simoněnko se v rámci evropské levice připravují společné přístupy, které umožňují řádně vysvětlit co se na Ukrajině vlastně děje. Naši přátelé nám pomáhají připravovat výzvy k ukrajinské vládě proti pronásledování členů Komunistické strany Ukrajiny.

V současnosti se naše strana nachází před vážnou zkouškou. Začínáme pracovat na taktice ve vztahu k prezidentským a následně parlamentním volbám, které se budou v příštím roce u nás konat.

Volby v příštím roce se budou konat v období politické a hospodářské krize v zemi, antikomunistické psychózy; zvýšení represí proti jinak smýšlejícím lidem ze strany vládnoucího režimu i pokračující vojenské konfrontace na východě země.

Podle průzkumů veřejného mínění považuje 80 procent tázaných obyvatel politiku současného režimu u nás za nesprávnou.

Za takových podmínek má účast komunistické strany ve volbách – fakticky jediné politické síly, která nabízí realistický program a cestu z hluboké systémové krize – klíčový význam.

Obnovení kapitalismu a podprůměrná úroveň vlády vedly k deindustrializaci ukrajinské ekonomiky a k jejímu kolapsu. Za 27 roků se Ukrajina stala nejchudobnější a nejvíc zkorumpovanou zemí v Evropě. I Moldavsko má dnes lepší ukazatele.

Uvedu obecné údaje, které ukazují, jak se změnil sociálně-ekonomický systém v roce 1991 a jaké jsou tragické důsledky ozbrojeného převratu v únoru 2014. **Vládnoucí třídě se podařilo vybudovat společenské peklo, z kterého utíkají miliony Ukrajinců.**

Ekonomika země je v žalostném stavu. Snižuje se vlastní výroba. Hrubý domácí produkt je v porovnání s rokem 1990 jen šedesát procentní. Byli jsme na 32. místě na světě a nyní jsme 63.

Hrubý domácí produkt na obyvatele bude na úrovni dvou a půl tisíc dolarů. Je to méně než v Moldavsku a Bělorusku; čtyřnásobně méně než v Rusku a pětinašobně méně než v Polsku.

V červnu 2018 dosáhl státní dluh více jak 76 miliard dolarů, což je čtyřikrát tolik než jsou všechny devizové rezervy země. Ukrajina je na druhém místě na světě, co se týká dluhu vůči Mezinárodnímu měnovému fondu (11,9 miliard dolarů). Pod hranicí chudoby žije čtvrtina obyvatel.

Za čtyři roky se sazby za energii a komunální služby zvýšily sedmkrát. Od 1. listopadu tohoto roku zvýšila vláda na popud Mezinárodního měnového fondu sazbu plynu o 23,5 procenta. Více jak dvě třetiny důchodců dostávají důchod nižší než 100 euro měsíčně.

Rostoucí nezaměstnanost donutila miliony Ukrajinců opustit zemi a hledat obživu v zahraničí. Jen v Rusku žije tři miliony ukrajinských pracovních migrantů; v Polsku dva miliony a v České republice 600 tisíc. Celkově v zahraničí pracuje deset milionů pracovních migrantů.

Podle závěrů vlivných zahraničních organizací je dnešní Ukrajina jednou z pěti vymírajících zemí na světě. Evropské instituce však chválí tzv. zdravotnickou reformu. Tato reforma zodpovídá nejvrucnějšímu přání některých kruhů na Západě – snížit počet obyvatel Ukrajiny na 10 až 15 milionů a zabezpečit pro ně postavení „rolnického státu“.

Ústava a zákony Ukrajiny jsou hrubým způsobem porušovány. Zintenzivňuje se represivní povaha vládnoucího, zkorumpovaného režimu proti opozici, a především proti komunistické straně. Ale na to, bohužel, vedoucí představitelé evropských zemí nereagují vůbec.

Skutečnost že současná vláda vede totální boj s jinak smýšlejšími, potvrzuje i reakce poslance Nejvyšší rady Ukrajiny Igora Mosijčuka na projev vůdce Komunistické strany Ukrajiny na plenárním zasedání Rady Evropy 8. října letošního roku. Hned 10. října Mosijčuk zveřejnil na svém Facebooku příspěvek, ve kterém vyhrožuje Petru Simoněnkovi osudem novináře Olesia Buzinu, který byl před dvěma roky zavražděn a vyzývá neznámé „vlastence“, aby použili zbraně, tedy ke spáchání trestného činu.

Nehorázným bylo i chování pravicových radikálů, nacionalistů a fašistů, kteří chtěli 14. října v Den obránců vlasti zničit

v hlavním městě památník generála Vatutina, velitele fronty, který v roce 1943 (spolu s československým armádním sborem Ludvíka Svobody) osvobodil Kyjev od nacistických útočníků a byl bojovníky UPA – banderovci zavražděn.

Ukrajinská společnost je rozdělená a každodenně se rozdělení prohlubuje. Podle národních a jazykových příznaků, podle náboženství, pohledu na život i politické preference. Poroženkův zásah do činnosti pravoslavné církve hrozí globálním náboženským konfliktem po celé Ukrajině.

Došlo k tomu, že z iniciativy prezidenta přijal parlament zákon o odevzdání k trvalému užívání historické památky – Chrámu svatého Ondřeje v Kyjevě – ekumenickému patriarchovi Bartolomejovi, od kterého závisí rozhodnutí o otázce autokefality. (Autokefality označuje určitou samostatnost jednotlivých pravoslavných církví a absencí centralizace, jak ji vidíme u římsko-katolické církve s papežem, coby nevyšší hlavou pozemské Církve.)

Myslíme si, že ti, kteří obhajují tzv. autokefalitu se ve skutečnosti snaží zničit všechny duchovní nitky spojující slovanské národy a pravoslavná církev je jednou z klíčových nitek. Zároveň odborníci a experti předpovídají na Ukrajině nové kolo agresivity nacionalistů a radikálů.

Máme všechny důvody tvrdit (a události z posledních let to jen potvrzují), že Západ a zejména Spojené státy budou aktivně zasahovat do prezidentských voleb a využijí je na zachování a posílení existujícího režimu i svého vlivu na Ukrajině.

Pokud jde o levicové politické spektrum, tak dnes je bohužel roztržštěné. Existuje aspoň deset různých socialistických a levicových stran. Ve většině případů jsou lídři tohoto spektra otevřeně naladěni proti komunistické straně.

Některé socialistické a sociálreformistické strany, které se považují za „levicové“ jsou vedeny šarlatány, které podporují oligarchické klany, a dokonce neonacisté s vládními ambicemi včetně zrádců, kteří se pokoušeli rozdělit naši stranu a postavit proti nám organizace veteránů a žen.

Rád bych poznamenal, že protiprávní nařízení ministerstva spravedlnosti nám zakazuje účast na místních volbách. Proti komunistům jsou zahajována trestní stíhání. Jsme pod neustálým tlakem bezpečnostních orgánů. Naši aktivisti jsou zastrašováni. Prostřednictvím sdělovacích prostředků jsou neustále opakovaně lži o tom, že komunistická strana je zakázaná.

A právě to velmi komplikuje volební kampaň komunistické strany. V takových podmínkách nemohou proběhnout spravedlivé a demokratické volby.

Proto je naší prioritou vyvrácení právě těchto lží ve veřejném mínění a obhajoba historické pravdy. Naše současná politická a volební hesla jsou: „Ne válce!“; „Mír ukrajinskému národu!“; „Pryč s korupcí a zpronevěrou!“; „Vládu pracujícím a ne oligarchům!“; „Ne úvěrům z Mezinárodního měnového fondu!“ a „Ne sociální genocidě!“

Chci podotknout, že my komunisté na Ukrajině nepovažujeme boj za socialismus za prohraný!

Utrpěli jsme dočasnou porážku v důsledku vlastních vnitřních chyb i celkové agresivní politiky světového kapitálu za nové geopolitické přerozdělení světa. Ale komunistická strana Ukrajiny žije a koná. Neexistují žádné síly, které by nás svedly z nastoupené cesty.

Velcí myslitelé světa, od filozofů starověku k zakladatelům marxismu a jejich následovníků po celou historii objasňovali lidem cestu prostřednictvím myšlenek o sociální spravedlnosti. Je naší povinností jejich myšlenky zrealizovat.“

Tolik vážení čtenáři z vystoupení ukrajinského hosta před šesti lety. Lehce si spočítáte, kdo ve své zlodějské a nacistické neschopnosti musel vyprovokovat vojenský střet s národy ruské federace?!

(ČeHaHe)

Při příležitosti 155. výročí Manifestu komunistické strany a 85. výročí Velké říjnové socialistické revoluce se uskutečnila 19. října 2002 XIII. teoreticko-politická konference s mezinárodní účastí, tentokrát na téma „O kapitalistické integraci a proletářském internacionalismu“.

Smyslem konference bylo přispět k ujasnění podstaty a jednotlivých aktuálních aspektů kapitalistické integrace v souvislosti s nadcházejícím summitem NATO v Praze a spolu s tím k pochopení logické nezbytnosti jednoty mezinárodního komunistického hnutí jako předpokladu k naplnění historické role světového proletariátu. A tak se podílet na přípravě stranického aktivu pro plnění bezprostředních i perspektivních úkolů.

Kromě notného počtu domácích účastníků byli přítomni také zahraniční hosté z Belgie, Číny, Itálie, Kuby, Řecka, Slovenska, Švédska a Velké Británie.

Úvodní referát přednesl Zdeněk Košťál a s koreferátem vystoupil Stanislav Suja.

Do diskuse se přihlásilo 34 účastníků. Z časových důvodů se bohužel dostalo pouze na 15 přihlášených, přičemž se souhlasem přítomných byla dána přednost zahraničním účastníkům.

Na závěr konference vystoupil Václav Exner, místopředseda ÚV KSČM.

Souhlas či námítky nebo nesouhlas s obsahem vystoupení diskutujících ponecháváme na čtenářích Dialogu, případně do další diskuse na těchto stránkách. I z této konference byl vydán Sborník vystoupení.

Úvodní referát k tématu konference přednesl **Zdeněk Košťál**. Pro ilustraci uvádíme několik základních myšlenek.

Připomněl, že před 155 lety v prosinci 1847 až lednu 1848 vznikl prvý vědecky podložený a ucelený programový dokument mezinárodního komunistického

hnutí - Manifest komunistické strany. Zakladatelé marxismu v něm zobecnili zkušenosti z dosavadních bojů proletariátu a zformulovali základní teze vědecké teorie revoluční přeměny světa. Podtrhli,

Moudra z pražských konferencí...

že dějiny všech dosavadních společností jsou dějinami třídních bojů. Ukázali, že v dané epoše se celá společnost stále více štěpí na dva velké nepřátelské tábo-

O proletářském internacionalismu

ry, přímo proti sobě stojící třídy: buržoazii a proletariát. Jako nejbližší cíl komunistů vytyčili ztvárnění proletariátu ve třídu, svržení panství buržoazie, vydobytí politické moci proletariátem. Důsledným pokračovatelem v revolučním odkazu Karla Marxe a Bedřicha Engelse byl Vladimír Iljič Lenin.

Ve svém referátu rovněž uvedl, že základem mezníkem v naplňování tohoto programu se stala *Velká říjnová socialistická revoluce*. Oněch „deset dnů, které otřásl světem“, zahájilo novou etapu světových dějin. Byl započat reálný proces revoluční přeměny světa, i když mnohem dlouhodobější, složitější a rozporuplnější, než se původně počítalo.

Celé dějiny komunistického a dělnického hnutí dokazují, jak nesmírný význam má uplatnění a naplnění principu proletářského internacionalismu.

A to od vzniku a činnosti I. (1864-1876), II. (1889-1914) a především III. Komunistické internacionály (1919-1943).

Bez Komunistické internacionály by nedošlo k masovému vzniku komunistických stran, k jejich bolševizaci a významné úloze při mobilizaci pracujících k boji na podporu sovětského Ruska, na jejich obranu před negativními sociálně ekono-

mickými dopady, zejména v době velké hospodářské krize 30. let, k boji proti fašismu a při přerůstání protifašistických a národně demokratických revolucí v revoluce socialistické...

V citacích uvedených v hlavním referátu se autor vždy odkazoval na zdroje, ze kterých čerpal.

K některým aspektům zahraničněpolitické a vojenské integrace kapitalistického světa hovořil ve svém koreferátu **Stanislav Suja**.

Tolik krátce k atmosféře na teoreticko-politické konferenci a dále dva diskusní příspěvky účastníků, které vyjadřují téma konference.

Opět čtenáře upozorňujeme, že konference se konala v roce 2002. Z diskusních příspěvků je zřejmé, že již v té době byl svět ve všech směrech v krizi, která se stále zhoršovala až do současného stavu.

K aktuálním problémům světa a politice Komunistické strany Kuby vystoupil

její zástupce **David Paulovich**.

Kubánský zástupce ve svém diskusním vystoupení řekl:

„Ještě nikdy nebyl lidský druh tak ohrožen jako dnes. Vojenská doktrína administrativy George Bushe si osobuje právo podnikat preventivní útoky proti jiným národům a obcházet mezinárodní organizace. Snaží se šířit silou svůj model kapitalismu po celé planetě. Pod záminkou boje proti terorismu dobývá nová území a připravuje se plně ovládnout bohatá ropná ložiska v Arabském zálivu, přičemž se v jejím zorném poli tentokrát ocitla vláda Iráku.

Palestinský lid je denně masakrován před očima světa. Je mu upíráno právo na vytvoření samostatného státu jako jediné cesty k dosažení míru na Středním východě. Míru, který by se týkal jak Židů, tak Arabů. Americká administrativa podporuje otevřeně Sharonovu vládu a současně blokuje jakoukoliv možnost, aby Spojené národy mohly v tomto konfliktu hrát svou roli.

Evropská unie nedokázala v současném unipolárním světě ani sjednotit svůj postoj k otázce své úlohy v mezinárodní politice. Někteří členové otevřeně podporují americkou zahraniční politiku, jiní mezi sebou debatují, jakou cestou se vydat. Neexistuje zahraniční politika Evropské unie k zásadním problémům světa.

Ani „třetí svět“, potýkající se se zadlužeností a chudnutím, nedokázal usměrnit své společné zájmy. Chybí mu jednotná a akceschopnost z minulých desetiletí.

Evropa se ubírá cestou kapitalistické hospodářské integrace a dříve či později svých cílů dosáhne.

Krize „třetího světa“ je v rámci kapitalismu neřešitelná. Chudé země jsou den ze dne chudší a propast, jež je dělí od bohatých zemí, stále hlubší.

Pokrokové strany a síly Latinské Ameriky se sdružují ve Fóru ze Sao Paula, aby

analyzovaly situaci a vytyčily strategii tohoto regionu.

Komunistická strana Kuby buduje socialismus jen několik mil od amerického imperialismu v přesvědčení, že je to jediná cesta k nezávislosti a prosperitě kubánského lidu.

Kubánští komunisté soustřeďují své síly, aby zabránili reakčním silám v USA, kubánsko-americké mafii a ultrapravicovým kruhům v republikánské i demokratické straně prosadit agresivnější politiku, jež by znamenala prodloužení hospodářské, finanční a obchodní blokády a mohla vést k přímé vojenské agresi amerických ozbrojených sil proti Kubě.

Proto je jednou z priorit kubánských komunistů boj proti blokáde, prosazení normálních vztahů s americkým lidem a jeho vládou.

Se zlepšováním ekonomických podmínek na Kubě se otvírá větší prostor i pro proletářský internacionalismus a solidaritu. Tisíce kubánských lékařů a sester plní internacionální mise v Africe a Latinské Americe. Tisíce mladých lidí ze zemí třetího světa studují bezplatně na našich školách, aby se do svých rodných krajů vrátili jako technici a odborníci.

Spolu s plněním těchto úkolů probíhá pod vedením soudruha Fidela Castra boj myšlenek, jehož cílem je dosáhnout vyšší úrovně politizace našeho jednotného národa a vyšší vzdělanosti a kulturní úrovně, a tak udržet vytyčenou cestu k socialismu, jedinou, jež vede k formování nového, socialistického, internacionalistického člověka.“

Poznámky k tématu konference vyjádřil ve svém diskusním příspěvku **Miloslav Šikula**.

„Hlavní téma této konference pojednává o dvou

tendencích, které mají formálně a zdánlivě podobné sjednocovací cíle. Ve skutečnosti jsou však zcela protichůdné. Mohou totiž probíhat jen v určitých podmínkách, v rámci určitého společenského systému, přičemž jde o systémy zcela antagonistické, podléhající odlišným zákonitostem.

Integrace na Západě směřuje na základě snah o maximální zisky a konkurence k ovládnutí slabších silnějšími a bezohlednějšími. Proletářský internacionalismus na základě principu solidarity směřuje ke vzájemné pomoci a společnému rozvoji zúčastněných subjektů.

Každý systém je nutno posuzovat podle jeho fungování a výstupů ze systému.

Kapitalistická integrace našla svůj výraz v imperialistické globalizaci, ve snaze o ovládnutí celého světa nejmocnějšími zeměmi na úkor slabších, zejména zemí třetího světa.

Vede k vyhrocování základních rozporů mezi prací a kapitálem, mezi vládnoucími a porobenými. Vzájemné bezohledné konkurenční rozpory překonává a tlumí jen společný zájem na prosazení sjednocující ideologie, zaměřené proti socialismu, proti sociálně spravedlivému společenskému uspořádání.

Po rozpadu bipolárního světa se kapitalismus chová jako utržený ze řetězu.

Výsledky jsou známé.

Skoro polovina lidstva je pod úrovní životního minima a jedna pětina pod hranicí bídy (jeden dolar na den). Existuje obrovská nezaměstnanost, ngramotnost, zbytečná úmrtnost, zejména dětí,

panují nepředstavitelné sociální rozdíly mezi regiony, státy i jednotlivci atd.

Proletářský internacionalismus v souladu s vývojovým stadiem budování socialistické soustavy přinášel dílčí výsledky. Dokázal odstranit nezaměstnanost, dát sociální jistoty, udržet naději na mír a spolupráci národů. Klady a vady pokusu o vybudování socialismu jsme již několikrát posuzovali. Socialismus však nesporně ukázal své možnosti.

Příkladem může být industrializace lidových demokracií v počáteční fázi jejich nástupu. Charakteristická byla vzájemná pomoc jednotlivých zemí, konkrétně např. ve světě ojedinělé tempo vyrovnávání úrovně českých zemí a Slovenska na těchto zásadách. Dnes je to pak pomoc, kterou poskytuje Kuba latinskoamerickým zemím, přes obrovské problémy, kterými sama trpí.

Imperialistická globalizace se opírá o vojenskou, ekonomickou a informační moc nejsilnější země světa, Spojených států, které však už mají i své osudové problémy.

Jako protiváha pomalu vzniká, ale neustále sílí hnutí antiglobalistů. Proti globalizaci kapitálu bude nutno postupně postavit globalizaci utlačených a vykořisťovaných. Zdá se to jako utopický sen, ale žádný strom nevyrostl do nebe. Ideje a vzdělanost jsou matkou revoluce, řekl Fidel Castro. **A tady je právě náš úkol.**

Proti tomu jsou i nejhroznější zbraně bezmocné. Bez spojení miliardové masy oklamanych, ponižovaných a vykořisťovaných, pokud pochopí své zájmy a svou sílu, by byla každá i sebemocnější moc ve skutečnosti bezmocnou. Proto neztrácejme perspektivu.“

To byly vážení čtenáři dva příklady diskusních vystoupení k tématu konference. Jenom chceme dodat, že myšlenka nutnosti zkoordinovat světové komunistické a dělnické hnutí po vzoru

Komunistické internacionály byla mnohokrát vyřčena i na následujících konferencích v řadě diskusních vystoupeních. Třeba jenom určitá obnova těsnější vzájemné spolupráce ve vytvoření určitého informačního nebo koordinačního centra. Ale bez vůle a aktivity ke vzájemné spolupráci za účelem dosažení strategických úkolů a cílů našeho hnutí to nepůjde.

(ČeHaHe)

